

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond;
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Dispoziții salutare.

Am făcut amintire despre dispozițiile luate de fișpanul Clujului, contele Bethlen Ödön, în vederea urcării prețurilor enorme a articlilor de consum. În fața scumpirii carnei, contele Bethlen a deschis o măcelărie oficială, unde carnea se vinde în condiții convenabile. Iar acum se anunță, că a mai deschis și o prăvălie, unde populația mizeră să-și poată procura făina, crumpenele, legumele necesare cu prețuri asemenea oficial statorite.

Dispozițiile contelui Bethlen au fost o surprindere și pentru Cluj. Foile spun mirate de noua baracă, ce s'a ridicat cu inscripția „Măcelăria comisariatului guvernial”. Fără vre-o introducere, fără anchete, nici chiar la indispensabilul sfat al specialiștilor în materie nu s'a apelat, ci le-a făcut un om de capul lui. Dictum-factum.

Durere, că numai în Cluj, deși alte orașe și ținuturi încă reclamă dispozițiile acestea. Se scumpesc articlile de consum într'un mod meșteșugit. Carnea mai ales a atins prețuri extraordinare, provocate mai mult de specula negustorilor de vite, cari cumpără cu sume fabuloase vitele proprietarilor. Absența măcelarilor înrolați și boltele de carne închise, apoi lipsa unei concurențe puternice în împrejurări de consumație similară celei de mai înainte, sunt tot atâtea prilejuri, ca comerțul cărnii să nu mai cunoască margini și să se fixeze prețuri absolut necorespunzătoare realității. La ceialalți articoli de consum, se observă de asemenea urcări de prețuri nejustificate.

În fața acestei apariții poporația nu are alt mijloc de apărare, decât dispozițiile contelui Bethlen: pra-

vălii oficiale, unde articlile de consum să se poată procura cu prețurile originale și de unde să fie exclusă orice speculă și râvnă de câștig neiertat.

Și mai este un mijloc de a se scărita prețurile artificiali de consum. Reducerea pretențiilor exagerate și restrângerea la cele mai necesare. Primarul Budapestei a spus-o pe față, că nu atât comercianții scumpesc consumul, cât mai mult publicul însuș. Cei mai mulți nici nu iau la cunoștință, că trăim vremi extraordinare, că o bună chivernisire acasă, o cruțare înțeleaptă, face servicii ca și cele de pe câmpul de războiu.

Poate că nu e nevoie să mergem până la Budapesta, ca să se constate, că de fapt publicul încă poartă vina în mare parte, că se scumpesc toate. O vedem zilnic și o spun plugarii.

Faptul însă rămâne. Publicul nu are mijloace, ca să se apere, chiar și când din vina lui se urcă prețurile alimentelor. Numai autoritățile publice pot face rânduială. Dela ele o așteptăm cu toții.

Romanocatolici și grecocatolici.

Discursul primatului Ioan Cernoch cu prilejul adunării societății „Szent István”.

În 18 l. c. și-a ținut societatea catolică „Szent István” a 61-a adunare generală. Adunările societății „Szent István” sunt tot atâtea serbări culturale. Ia cari participă clerul înalt și celebritățile literari ale lumii catolice. Se discută cu acest prilej toate chestiile mari dela ordinea zilei, cari preocupă biserica catolică în special și se iau hotărâri de propagandă pentru viitor.

Ceia ce adunării din anul acesta a societății „Szent István” îi dă o deosebită importanță, este decursul primatului Cernoch, care a eșit din cadrele obicinuite până aci la adunările Societății. Oratorul a insistat cu predilecție asupra raporturilor ce ar trebui să existe, între biserica catolică și

cea greco-catolică. Dăm din acest discurs partea care ne privește, cu adausul, că în numărul viitor vom reveni asupra discursului primatului.

“Este cel mai sfânt drept și datorință a noastră, ca să ne opunem unei mișcări politice, ce se poartă sub masca religiei, pe față sau pe ascuns. Statul își va cunoaște datorințele sale. Chemarea mea, este ca să le arăt, dacă voesc să trezesc conștiința bisericii maghiare catolice, și să o fac atentă asupra îndatoririlor sale, ca unirea să se consolideze tot mai mult pe viitor și se reziste tuturor amăgirilor. Rusia a izolat pe uniți de latini. Noi latinii trebuie să ne străduim, ca se trăim cu catolicii de alt rit în celea mai intime raporturi frățești, și toate cauzele noastre comune să le rezolvim cu dragoste și bunăvoință împrumutată, ca capii aceleiaș biserici și fii credincioși ai aceleiaș patrii.

Din acest motiv bine a lucrat atât legislația maghiară, cât și clerul înalt când congrua preoțimii de rând o au sistematizat pentru preoțimea de ambele rituri după principiul unitar. După similare principii trebuie rezolvită și chestia autonomiei catolice. Nici când se nu fie considerat din partea noastră de catolici de rangul al doilea sau inferior, ci de frați de un rang cu noi, pe cari numai haina din afară li deosebește de noi. Incepând dela educație în toate împrejurările vieții, în manifestațiile comune ale bisericii se purcedem cu bună înțelegere. Preoțimea să fie pătrunsă de pretinția cea intimă din seminar începând.

Dupăcum trebuie să luptăm împotriva izolării grecilor de latini tot astfel trebuie se eliminăm din organizația intrună a greco-catolicilor orice deosebire rece ce reamintește ortodoxia.

Episcopul se stea nu numai deasupra celorlalți ci să-și cunoască preoții și credincioșii, exigențele se le îndrepte pe baza experiențelor sale și din imediata apropiere, se vindece, se ajute cu dragoste de părinte, dar tot odată și cu energia de fier, datorită succesului.

Raportul dintre episcop, cler și credincioși, ar deveni mai intim în urma vizitațiilor episcopilor la parohii, cari sunt cu atât mai necesare cu cât episcopii gr. cat. nu au ocaziune pe titlul conferirii mirului, ca să ajungă în contact cu preoții și credincioșii lor, cum o au aceaste episcopii Latini. Aceste vizitații au fost întotdeauna necesari, acum însă sunt cu atât mai mult cu cât poporul acesta bun a suferit foarte

mult și a fost zdruncinat și în existența sa materială.

Între preoțimea greco-catolică se fie aceeași legătură strânsă, care este între preoțimea catolică și credincioșii țaceleia. Se nu trăească preotul greco-catolic numai pe seama familiei sale ci să fie părinte iubitor și pentru familia mai mare, pentru credincioșii săi. Nu fie stădania preotului greco-catolic numai în îndeplinirea datorințelor liturgice, ci nizeuască a instrua temeinic poporul său în credință, al deda la viața religioasă intimă și conștie, la viața grației. Ceiace se poate face prin primirea deasă și evlavioasă a sântelor taine și atunci nici când nu va mai fi atras de amăgirile șismatice ale agitatorilor politici și nici când nu se va mai îndestuli cu formalitățile reci ale ortodoxismului. Dacă a îndrăgit preotul, ca pe un păstor sufletesc cu grije, ca pe binefăcătorul și cultivătorul lui cultural și social, apoi nu pertractează în dosul preotului cu apostoli suspecti.

Dacă, după mărturisirile Rușilor, puterea unirii rezidă în ordul Bazilitan, atunci să apărăm și desvoltăm ordul, ca să-și recapete însemnătatea de odinioară. Religia să nu o confundăm cu naționalitatea și limba. Religia are adevăruri și mijloace de o valoare eternă, naționalitățile și limbile se formează, se asimilează altora, se schimbă, deci soartea amândouora nu poate fi legată deolaltă. Religia să fie independentă, universală, să se ridice deasupra legăturilor pământene, ca pe nimeni să nu-l împiedece, ci pe toți să-i întărească întru îndeplinirea datorințelor de cetățeni și în alipirea credincioasă către pământul patriei. Rușii urgitează lățirea limbii lor din motive religioase și politice. Statul maghiar în lățirea oficioasă a limbii maghiare, are în vedere numai interesele statului și ale cetățenilor. Statul nu voește să despoae pe nimeni de

limba maternă sau de religie. Statul apărându-și interesele de influința ce vine dela biserica altor Ținți, indirecte este și apărătorul bisericii catolice. Să ajutăm statul în această activitate de apărare. Să punem stavilă contra înrăurii spiritului răsăritean, poporul să-l dedăm, ca să nu-și suplinească de acolo lipsele sufletești și culturale“.

Întru amintirea adormitului în Domnul Dr. Vasile Moldovan.

(Continuare și fine).

La proxima ședință, în 18 Octomvrie a aceluiaș an, noul conducător, Dr. Vas Moldovan, își face introducerea, după care va avea să cărmuiască aceasta Societate, care are un trecut atât de frumos și din care au eșit atâția bărbați bravi și vrednici.

Cu acest prilej el ne apare mai întâiu ca solul păcii și înțelegerii. Idealul marelui nostru nu-i permis să fie profanat cu certe. Vechea axiomă „Concordia res parvae crescunt, discordia maximae dilabuntur“ să nu fie numai o fraza goală. Societatea are căror mirează ca glas de clopotese va înălța preamărind pe Tatăl Cerului, dând totodată zbucnire a izvoarelor eterne dar ascunse a reînălțării poporului nostru! Doar aceasta ni-e chemarea noastră a fiitorilor preoți!

Iubitul nostru conducător și afară de Societatea noastră a dus activitate însemnată. Opul său „Origo religionis“ dau dovadă de cunoștințe temeinice și de hotărâre și firmă convingere. Articollii săi numeroși în parte tratează chestii științifice-religioase, sociale, iar în parte sunt polemice. Din ele reiesă, că fericitul în Domnul a fost înzemenirea ceamai sfântă, mai ales în seminarul

nostru, ca să fie un mijloc prin care să ne învățăm a pune în praxă, a îmbrăca înălțătoarea știință teologică, în haina ei cuvenită, pentru poporul nostru. Haina aceasta e dulcea noastră limbă, carea trebuie să fie cultivată cu tot zelul, cu toată înflăcărarea sfântă. Și chiar această cultivare, atât de necesară, o are de țântă Societatea!

Acestea sunt ideile cari conduc vorbele noului conducător. Iar tinerii clerici iau hotărâri firme, de a-i urma statul și îndemnul iubitului lor conducător. De aceea zice protocolul acelei ședințe: „În întreg decursul vorbirii a fost întrerupt de vii aprobări și și urări de: Să trăească!“ Semn că le-a vorbit la inimă! De aici încolo în decursul alor șapte ani tot el stă în fruntea Societății noastre. Se începe o viață nouă pentru Societatea noastră. Tinerii clerici se apucă cu mult zor la muncă. Primul lucru li e că aranjează sub tipar volumul prim al valorosului Catehism de Deharbe. Retipărirea acestui volum se vedea foarte de lipsă, pentru că ediția primă era epuizată și nu corăspundea nici ca limbă, nici ca tehnică recerințelor mai nouă. Nu-i lucru ușor a traduce un op, și mai vârtos nu-i ușor unor alumni din seminarii teologice. Toată fila a unui atare op e o jertfă. Căci ea e rodul puținului timp liber de care dispune clericul. Fără sprijinul și ajutorul mai marilor noștri nici nu ne putem închipui deci înjghebarea unei atari lucrări.

Conducătorul Dr. V. Moldovan cu drag a întins mână de ajutor acestei lucrări și că a putut fi pusă pe cale întruchiparea ei în primul loc li li putem mulțumi. Aceasta afirmare ni-o întărește procesul verbal luat în ședința VIII. ținută la 14 Faur 1909. Aici ni-se spun următoarele: „...afacerea de mult actuală a tipării Catehismului de Deharbe, carea după un deceniu și jumătate abia acum se apropie de realizare, în urma

F O I Ț A.

Uniformizarea ceremoniilor sacre și Tipicul bisericesc.

(Continuare și fine).

Paștile.

În Joia mare, pe alte locuri Mercuri d. a. „să bagă Paștile în biserică“. Despre acest act nici Tipicul bisericesc dară nici cărțile sacre amintire nu fac.

În strajnicul de Blaj, ediția anului 1753, la Inseratul din Sâmbăta mare, să zice: Și după opust să dă de preot anafora „Și să face Binecuvântarea pâinei și a vinului“. Și atât.

După practica din unele ținuturi astăzi e ceva mai mult.

Din pâne și vin consistă Paștile ori că sunt acelea de proveniență vechie ori mai nouă, deodată cu reformațiunea, sunt intrate în biserica noastră cu propriul lor cult.

Din pânilor acestea în Joia mare se ia agnețul pentru pregătirea sf. Cuminecături de peste an, din vinul aceleia să adapă mielul Domnului. Și aceasta o știe tot poporul!

Din aceasta să celebrează sf. liturgie din Joia mare și până III-a zi de Paști. Să cuminecă credincioșii pregătiți pentru primirea sf. Cuminecături. Și tot în ziua de Paști să împărtășește din ea — pâne — tot poporul, în părțile ardeleno sub ambele specii, iară în cele bănățice numai copii sub 7 ani, și încă imediat după Mănecat — luându-o părinții lor drept sf. Cuminecatură — iară celor dela 7 ani în sus și adulți lor numai sub specia pâinei.

Pânilor pentru Paști să coc din lamura fărinei (mai de mult se alegea grăul boabă de boabă spre acest scop).

Vinul să cumpără dela firme creștine binecunoscute.

Și cine prestă aceasta jertfă frumoasă? Celce poate dintre credincioși. De multe ori sunt atâța oferenți încât numai prin sortire ajung la rând fără de jignire, să dau însă și cazuri când nu să anunță nime, și atunci le „face biserica Paștile!“

Că obvin și atari cazuri nu este mirare, de oarece numai luminile oleul de lemn, oleul pentru candelă, tămâia și smirna, în multe locuri trec peste suma de 40—50 cor. apoi cumpărarea pânilor de pe la catedrale și alte biserici și mănăstiri unde muieri investite cu dreptul coacerilor de autoritatea bisericească — vinul roșu 2—3 litr., cele 2—3 prânzuri date servitorilor bisericești, mielul Paștilor și premiul preotului

— pe unele locuri. — Tot acela care „face Paștile“ mai cumpără un sofeiu în care se taie pânilor de Paști turnându-se peste ele din vinul amintit, e oală mare de pământ în care să încălzesc Paștile la timpul său — în părțile ardeleno — care, în părțile bănățice la „Inviere“ umplându-se cu jar, tămâie și smirna peste el, să așază în mijlocul bisericii (focul vestal?) răspândind un fum plăcut și mândru mirositor pe când preotul dimpreună cu poporul, după înălțătoarele cuvinte: Domnul cel tare și puternic în războaie, Acela este Impăratul mării, întră cântând: „Hristos a înviat“.

Cum s'a zis mai sus, pe unele locuri să duc Paștile, Mercuri, iară pe altele în Joia mare, la biserică. Pe unde să face aceasta Mercuri să urmează cam așa: La ora dată adunându-se fețele bisericești cu școlarii și alți credincioși îmbrăcați de sărbătoare cu ministranți și prapori, iară preotul cu patrafir și sfită cu cădelnița în mână sub trasul clopotelor, baterea tocilor pleacă la casa bogatului. Aci după binecuvântare să face micul început, se zice ectenia pentru cei vii din familie. Să pun lumini în feșnice, și obiectele expuse spre jertfă să predau celor prezenți spre a fi transportate la biserică, către care pleacă întreg conductul în ordine frumoasă cântând troparul: „Când măriții învățacei“ sub trasul campanelor premergând prapori și ministranții, apoi preo-

energiei și interesului deosebit al Cl. D. Dr. Vasile Moldovan...“ Opu! abia în 1910 apare, îngrijit fiind până în stârșit de neobositul nostru conducător. Tot sub a sa conducere apare și vol. IV al celui Catehism.

Societatea ia mare înflorire. Aceasta ni-o arată mulțimea ședințelor și numărul mare al operatelor de seamă, intrate sub conducerea sa. Delătură tot, ce ar putea să împiedece bunul mers. Cu pricepere temeinică și cu iubire corege eventualele sminteli, și îndreptează Societatea pe calea cea corectă. Poartă viu interes tuturor afacerilor Societății. Dimpreună cu noi se bucură de tot ce-i bine, iar când cugetă că prezența sa ar putea fi pricină de gâlceavă ori dissenz, se retrage... În scurt timp însă se convinge că Societatea îi poartă mult drag și încredere deplină și chiar de aceea reia cu bucurie conducerea Societății. Căci nu voește ca al său ideal, care e: „vieța pașnică“, în iubirea frățească“, să fie știrbit prin neînțelegeri. Conducător de această „iubire frățească“ tratează cu noi, dar greșurile cu vederea nu ni-le trece, ci ne atrage luarea aminte, ca altcând să le încunjurăm...

În acest chip nu-i nici decât mirare, că Societatea noastră ia avânt puternic și înflorește în deplină primăvară de renaștere... Și putem aplica vorbele poetului Iosif, cu adevărat:

„În primăvară nouă... Covor de flori s'așterne,
În cer e svon de clopot și glas de ciocârlie
Vieța-și re'noește izvoarele-i eterne...“

Noua primăvară a Societății noastre, a făcut să răsără celea mai frumoase flori, a tratat cu un simț strict de critic, care din convingerile sale nu cedează... Nu tăinuște nimic, ci cu nobila tendință de-a corege, toate le dă luminii. Îi conștii de aceasta a sa cinozură și chiar însuș o mărturisește zicând: „Bunul Dumnezeu m'a înzestrat cu o natură înclinată spre pesimism și nu-mi place a mă lăuda cu ceea ce nu am și n'am făcut. Poate voi fi prea aspru în ex-

mul succedat de cei cu jertfa și publicul adunat spre acest scop.

Intrând în biserică, jertfa să duce în altar, iară naia bisericii stau credincioșii și toți cei prenumărați la „Cununa anulului“ având fiecare câte o ulcută nouă la toartă cu un buchet de flori de primăvară — dădății — așezate pe padiment, până după pavecerniță.

Pe unde se face ducerea — băgarea Paștilor în biserică în Joia mare, ceremonia de mai sus se face după Mănecat, când preotul îmbrăcat în toate ornatele bisericesti reintors în s. biserică numai decât începe proscomidia etc.

În ziua aceasta se face prânzul întâi la casa „bogatului“.

Tineretul în jurul unui foc continu „păzește Paștile timp de trei zile, de Joi până Duminecă.

La serviciul divin, în săptămâna luminată, să trag toate campanele și să bat tocile, pe altele nu, ca și peste întreg anul. De și acestea luminate zile au să fie sărbătorite, în cinstea Celui ce le-a cauzat mai cu multă evlavie de cât celelalte de peste an.

Despre toate cele cuprinse în art. „Paștile“, Tipicul bisericesc face numai o scurtă notiță la Pag. 195.

Încunjurarea bisericii, în ziua de Paști

punerea și judecarea faptelor, dar o voi face după cea mai bună a mea convingere“ (Manuscript).

Prin această prismă va trebui să-i privesc și opul său care a apărut acum cu titlul „Vizitație canonică în Maramurăș“.

Lubiții mei frați! Mormântul scumpului nostru fost conducător e îmbrăcat în haină albă de zăpadă... Ar trebui să punem pe el barem un mănunchiu de flori... Dar n'avem, căci primăvara e încă departe... Cu ce vom împodobi deci acest scump mormânt? Duce-i vom cea mai frumoasă floare a inimii noastre, care e hotărârea, că idealul său îl vom urmări, amintirea i-o vom păstra dorindu-i încă odată:

Odihnească în pace!

Conscrierea bucatelor și a făinii. Se comunică, că în „Monitorul oficial“ va apărea în zilele acestea ordinul consiliului de ministri, în urma căreia fiecare cetățean e dator, cu în decurs de 48 ore să-și anunțe întreg cvantul de bucate și făină ce-l are. Contravenienții vor fi pedepsiți cu închisoare până la două luni și amendă până la 600 cor. Posturile de finanți au căpătat ordin, ca, după împlinirea termenului de anunțare, să facă investigație după bucatele ascunse pe cari să le confiscă fără nici o desdaunare.

Războiul european.

Budapesta, 18 Martie. (Oficial).

În Carpați, pe înălțimile situate spre apus de regiunea Laborța, după o luptă cruntă, am respins atacurile vehemente ale dușmanului, cu pierderi mari pentru agresori. În această luptă am nimicit mai multe divizii inimice. Asemenea s'au zădărnicit și în Galiția sud-ostică încercările repetite

la Inviere, în părțile bănățice să face cântându-se stihovna „Invierea ta Hristoase Mânt.“ și numai după încunjurarea de trei ori cu prapori, icoane, feșnice, luminări aprinse postează înaintea ușii bisericii, preotul cu toți credincioșii, și apoi să urmează ca în „Tipicul bisericesc“.

La pag. 127 din „T. bis.“ § 9 să zice: Preotul, după adunarea în potir a proasfântului Trup al Domnului...“ Dacă sunt credincioși cari voiesc să se cuminece, preotul pune lingurița în potir...“ fără de a se mai spune că, din care părți ale agnețului au să se cuminece aceia pentru că nu din toate particulele adunate se pot cumineca, dară nici selecțiuni în potir nu să poate face, cum vreau unii.

S'a trecut cu vederea și a treia tornare a apei, la sf. botez pe capul catehumenului etc.

Deci, spre o uniformitate temeinică, să recere eschiderea superficialităților, o temporizare și scrutare amănunțită a tuturor datinilor și ceremoniilor, introduse și schimbate, în decursul timpului în biserică noastră.

Zabran la 12 Martie 1915.

Liviu Iancu
parohul Zabranului.

ale dușmanului, ca se ocupe cu puteri mari, pe neașteptate, unele puncte de operație din pozițiile noastre. Prin focul trupelor noastre am respins toate atacurile, cari în tot locul s'au dat din apropiere și am făcut prizoneri 280 ostași.

Pe celelalte fronturi nu au obvenit evenimente mai marcante.

Berlin, 18 Martie. (Oficial).

Frontul apusean: Am respins atacul Francezilor, dat de pe coasta sudică a înălțimii Loretto.

În Champagne, dela Le Mesnil spre nord, am oprit atacurile parțiale franceze. Francezii ieri seara au încercat un nou asalt, pe care l-am respins cu mari pierderi pentru inamic.

Ieri luptele din Argonne au mai încetat. Piloți francezi, ieri, au aruncat bombe asupra orașului deschis Schlettstadt din Alsația, dintre cari una a căzut deasupra preparandiei de fete, și a omorât doi băieți, iar zece au fost grav răniți. Ca răspuns, astănoapte, și noi am aruncat bombe de calibru mare, asupra orașului Calais.

Frontul ostic: Atacurile dușmane, asupra pozițiilor noastre dela Pisseta și Orzyc și nord-ost de Prasnis, au fost continuate și ieri, dar fără succes.

Am făcut prizoneri spre vest Scwa 900, iar spre est de Scwa 1000 ostași ruși, și am capturat 4 mitralieze.

Succese mai mici au avut cetele neregulate de ruși, cari au pătruns în direcța Memel și în extremul colțisor de nord din Rusia ostică, au aprins sate și au jafuit.

Dela orașele de pe teritoriul rusesc ocupat de noi, ca pedeapsă am pus un haraciu mai mare, ca desdaunare.

Pentru fiecare sat sau proprietate de pe teritoriul german, cari au fost nimicite de cetele neregulate de ruși vom da pradă flacărilor trei sate sau proprietăți, ocupate de noi de pe teritoriul rusesc. Pentru orice daună făcută în Memel, vom răspunde prin aceea, că vom arde până la pământ reședințele și alte edificii de ale guvernorilor ruși din Suvalchi și alte locuri, cari sunt în stăpânirea noastră.

Diverse.

Acțiunea Pontificelui pentru pace. Ziarul italian „Giornale d'Italia“, anunță, că Papa Benedict al XV se ocupă cu un nou proiect de pace, care va fi înainta puterilor beligerante la sărbătoarea Paștilor.

Ziariști din România în Bucovina. În zilele aceste a plecat un grup de ziariști din București în Bucovina, pentru a se convinge de ororile comise de oardele rusești contra cetățenilor pacinici din Bucovina.

Reintoarcerea primarului din Cernăuți. Cu invazia primă a Rușilor în Bucovina, primarul orașului Cernăuți, Weisselberger, a fost dus de Ruși ca ostatic. Un membru din senatul comunal al orașului Cernăuți,

mai în zilele trecute a primit o scrisoare dela Weisselberger, în care îi scrie, că Rușii l-au pus pe picior liber, fiind peste 42 ani. Acum călătorește către casă și în curând va sosi la Viena.

Studentii cultivă pământul. În capitală și jur s'a pornit o mișcare foarte salutară, de a se cultiva toate locurile, cari până acum nu au fost. Spre scopul acesta și-au dat mai mulți proprietari grădinele și locurile, cari până acum au fost necultivate. Direcțiunea școlii de arte din Budapesta — dându-și seamă de însemnătatea acestei fapte, a lansat un apel îndemnând studenții să se ocupe cu cultivarea pământului. O parte din venitul ce-l vor realiza se va da pentru „Crucea Roșie“, iar cealaltă parte se va distribui între elevi în proporție cu lucrul ce l-au prestat.

Astfel Budapesta va avea cvantul necesar de verdeturi și legume.

Chemarea glotașilor germani cari nu au servit. După informațiile din cercuri competente ale ziarului „Münchener Neueste Nachrichten“, Germania nu peste mult va chema la serviciul de arme contingentul glotașilor, cari încă nu au servit. Vor fi luat, în considerare, cari la asentare au fost împărțiți la clasa I. de infanterie, și o parte din cl. I. a pionierilor. Peste tot vor fi chemați cei de 30 ani, sau probabil și peste 30 ani. La chemările de mai tâziu se vor lua în considerare numărul de oameni, cari sunt de lipsă la cultivarea pământului.

Bulevardul Hindenburg în Arad. În ședința generală de ieri, — la propunerea baronului Urban Iván, membrii municipiului din Arad au decis, ca în onoarea generalisimului Hindenburg, bulevardul „Simándi“ să se numească de aici înainte bulevardul „Hindenburg“.

Fapte bune. Dl. Dr. E. Doctor, medic în Viena a trimis la adresa „Societății meseriașilor români din Blaj“, suma de cor. 50, adunați dela dnii: Dr. E. Doctor, Dr. I. Cuparescu și Vasile Gramatovici. Această frumoasă contribuție s'a adaus la „fondul văduvelor și orfanilor de meseriași“ din care să se ajute în primul rând orfanii și văduvele meseriașilor mobilizați.

Tot la acest fond a contribuit Dl. Dr. Ioan Rațiu, profesor în Blaj, 50 cor., întru amintirea neuitatului său frate Mihai Rațiu, econom în Dobâca. Pentru contribuiri mulțumește G. Precup, prezident.

Ciclun uriaș pe insula Madagascar. Ziarele pariziene anunță, în 5 și 6 Martie a fost un ciclun uriaș în părțile ostice și de mijloc al insulei Madagascar. Daunele, cari sunt foarte mari însă nu se pot calcula. Năile „Didon“ și „Mariana“ au fost sticcate și mai mult timp nu au putut părăsi portul.

„Societatea meseriașilor“ din Blaj și-a ținut Duminecă în 14 Martie a. c. a XII-a adunare generală în localul Casinei române.

Președintele dl. Gavril Precup în cuvântul de deschidere îndeamnă pe cei prezenți la multă abnegație și mai ales la o scrupuloasă economisire, prin ce sperăm să învingem și greutățile pe cari ni le-au îngrămădit vremile în cale. Își exprimă convingerea că cei 60 de capi de familie și meseriași români din Blaj, cari sunt chemați ca să-și facă datorința lor pentru țară și tron pe câmpul de războiu, măresc jertfa noastră adusă cu toată abnegațiunea în nădejdea unui viitor, mai bun și pentru noi

românii. Discursul prezidentului a fost subliniat cu furtunoase aplauze.

A urmat raportul comitetului și celelalte puncte dela ordinea zilei. Din raport extragem următoarele: Societatea a avut în 1914, 103 membrii ordinari 62 pe viață 11 onorari și 18 fondatori. Dintre meseriași, membri ai societății, sunt în serviciul armatei 60 inși.

Aveea societății a fost la sfârșitul anului 1914, 19390 cor. 91 fil., prezentând o creștere de aproape 1800 cor. față de anul precedent.

La partea socială se înregistrează reprezentarea piesei „Un accident curios“ și două conferențe la „Academia populară“ ținute de Ioan Agârbiceanu și Gavril Precup.

E laudabilă hotărîrea comitetului, ca la examenul final elevii școlii de meserii din Blaj să expună lucrări săvâșite de ei, din meseriile lor. Astfel deodată cu examenul elevilor s'a putut aranja și o mică expoziție, care a fost mult apreciată de cei prezenți și va servi de îndemn pentru ucenici, ca să-și învețe meseria cu toată conștiințiozitatea.

Magazinul comisarului guvernial în Cluj. Comisarul guvernial din Cluj, contele Bethlen Ödön va deschide în curând și un magazin pentru aprovizionare ieftină și grabnică. Despre măcelăria comisarului am amintit. În magazinul acesta se vor putea procura crumpene, făină, fasole și alți articlii de consum, în prețuri ieftine. Magazinul e deschis însă, numai pe seama populației mai sărace a orașului.

Asigurări de viață pentru caz de războiu. Se știe, că băncile de asigurare garantează sumele asigurate asupra vieții bărbaților mobilizați numai cu anumite restricțiuni. Suma întreagă — pentru caz de moarte în războiu — se plătește întreagă numai dacă la decretarea mobilizării cei asigurați au plătit adausele de premii prescrise, cam 4—60% a capitalului asigurat.

Considerând însă, că prin asentarea glotașilor din grupul B, aproape fiecare bărbat poate ajunge sub arme, Banca noastră de asigurare a căutat să afle o deslegare potrivită pentru cei ce ar voi să se asigure de aici înainte pentru caz de războiu, așa ca în caz de moarte să primească întreaga sumă asigurată. Și după informațiunile ce le avem, această bancă a intrat în legături cu cele mai mari institute de asigurare din monarhie — așa ca să poată face asemenea afaceri. Prin mijlocirea ei glotașii asentați din grupul B. pot face ușor asigurări valabile în suma întreagă pentru caz de moarte în războiu. Premiile sunt — în raport cu rizicul cel mare — destul de reduse. Cei interesați să se adreseze cu încredere Băncii generale de asigurare, de unde vor primi prospecte și informațiuni.

Fabricile din Lodz mutate la Odessa. Lodzul este cel dintăiu oraș industrial al Rusiei. Războiul acesta însă purtat cu vehemență și în apropierea lui, i-a nimicit tot avântul și înflorirea a cărei veste merse de parte și peste hotărîrile Rusiei. Fabricile stau azi închise, lucrătorii și proprietarii au luat lumea, deși germanii, cari au ocupat orașul se silesc să se înceapă munca cu aceeași intenție ca mai înainte. Rușii, au hotărît, deci, că fabricile și stabilimentele industriale dela Lodz să le mute la Odessa care a promis teritoriile necesare și tot sprijinul material pentru reușirea planului acesta.

O nouă specie de hiene. În vremurile acestea grele, când suntem avizați mai mult la ajutorul altora, lacomia omului cu suflet de hienă cearcă să exploateze și ultimul ban al celui lipsit.

Femeile, copiii celor mobilizați, cari așteaptă de luni de zile carte dela cel dus în războiu, caută, știricesc la toți, doar vor putea auzi un cuvânt despre cel dorit. Se adresează la oameni-hiene, cari nu cunosc și nici n'au auzit de cel întrebat. Iar biata femeie pentru vestea bună ti da tot ce putea.

Mai nou s'a ivit în Budapesta alt sistem de exploatare, sub masca binefacerii. La o familie refugiată din Galiția intră un om necunoscut. Întreabă de numele familiei, îi înseamnă numele, iar mâne — zice omul necunoscut — veți primi un sac cu cartofi și unul cu cărbuni. Iar de nume să nu întrebați, faptele mele bune nu vreau să fie cunoscute. Să-mi dați doi saci noi. Dar la casă nu au aflat saci. Străinul complezant, se roagă să-i dea 2 cor., în schimb el va cumpăra saci, sau îi vor împrumuta, cu asta necunoscutul se duce. Mare bucurie a, fost în casa aceea, ce om cu inimă nobilă complezant și prevenitor.

Dar sacul cu cartofi și cărbuni — așteptare zădarnică. Celea două coroane sunt marinositatea străinului.

Mai nou.

Budapesta, 19 Martie. (Oficial).

În regiunea Lupkow și Smolnic s'au dat lupte aprige între artilerii. Atacul de noapte, de pe înălțimea situată spre sud-vest de Boligrod, l-am respins după o luptă scurtă. Spre sud de pasul Uzsok asemenea am respins atacul, ca și în 14 l. c., cu pierderi mari pentru agresori.

Pe frontul sud-ostic din Galiția, înainte de amiază s'au dat lupte desperate, cu această ocaziune, atacurile dese asupra pozițiilor noastre de mijloc și aripei stânga, pretutindea s'au înfrânt de ținuta de granit și vitează a trupelor noastre, dușmanul a avut pierderi grele. Pe terenul de luptă au rămas mulți morți, am desarmat 5 ofițeri și 500 ostași ruși și i-am făcut prizonieri.

Pe frontul din Galiția apuseană și Polonia ruscască nu este nimic de semnalat.

Constantinopol, 19 Martie. (Oficial).

Agenția »Milli« anunță: Celea două cuirasate engleze, cari mai înainte au fost avariate, astă noapte au fost scufundate de bateriile turcești. Ușa sămăna cu construcția navei »Iresistible«, iar a doua avea numele »Africa«.

Proprietar, editor: Emil Tatar.

Redactor responsabil: Augustin Gruția.